

Ecodorp Boekel

Projectplan voor een uniek, inspirerend voorbeeld voor
duurzaam leven in verbinding

Auteurs: Ad Vlems en Monique Vissers (initiatiefnemers Ecodorp Boekel), Feike Alewijnse, Ineke Temming, Martijn van den Heuvel, Wien Caljouw en Ellen van der Helm.

Datum maart 2021

Versie: 1.74

1. Introductie

1.1 Korte samenvatting

Een uniek, inspirerend Brabants voorbeeld voor duurzaam leven in verbinding.

In Ecodorp Boekel gaan we duurzaam in een groot deel van onze levensbehoeften voorzien. We dragen hierdoor oplossingen aan voor klimaatverandering, milieuvervuiling en uitputting van hulpbronnen, in samenwerking met onze omgeving. Daarnaast willen we een voorbeeldfunctie vervullen voor de rest van de maatschappij.

1.2 Wat is een ecodorp?

In een ecodorp wil men een duurzame toekomst creëren waarin iedereen bewust omgaat met de natuur, elkaar en zichzelf.

Sinds eind jaren 60 zijn er wereldwijd ecodorp initiatieven ontplooid om deze alternatieve levenswijzen in de praktijk te brengen. Een aantal daarvan hebben internationale vermaardheid gekregen, zoals:

Findhorn in Schotland (foto), Zegg in Duitsland, Damanhur in Italië, Auroville in India en The Farm in Amerika. Er zijn wereldwijd nu duizenden ecodorpen. De meeste hebben zich aangesloten bij het Global Ecovillage Network ([GEN](http://ecodorpennetwerk.nl/)). Wij hebben ons als aspirant-lid daar ook bij aangesloten. GEN heeft ons veel

contacten opgeleverd en maakte het voor ons mogelijk om veel workshops te volgen. We worden volwaardig lid van GEN als ons ecodorp gerealiseerd is. In de afgelopen 5 jaar hebben we diverse ecodorpen bezocht en een duidelijker beeld gekregen over wat we precies willen realiseren en hoe we dit willen doen. GEN is als een adviesorgaan verbonden aan de Verenigde Naties.

Er zijn nu zo'n 22 ecodorp initiatieven in Nederland. De meesten daarvan zijn, net als wij, ook lid van Ecodorpen Netwerk Nederland: <http://ecodorpennetwerk.nl/>.

2. Waarom?

2.1 Visie

Wij zien een wereld, waarin het mogelijk is om:

- In verbondenheid te leven, waarbij het voorzien in levensonderhoud, ontspanning, leren, zorg, en aandacht voor elkaar verweven zijn (Integraal holistisch leven).
- Vanuit vrijheid de verantwoordelijkheid te nemen voor de kwaliteit van je eigen leven (Verantwoordelijkheid).
- Samen meer te bereiken, dan we als individuen kunnen (Gemeenschapsvorming).
- Te zorgen voor de Aarde en haar geschenken in dankbaarheid te ontvangen (Duurzaamheid).
- Je persoonlijke levensmissie te ontdekken en deze tot uitdrukking te brengen (Persoonlijke groei).

2.2 Missie

Wij verwezenlijken onze visie door:

- Te streven naar zelfvoorzienendheid.
- Onze eigen huizen in eigen beheer en zelf mee te bouwen, met duurzame materialen en methoden.
- Het realiseren van duurzame processen en projecten.
- Het opbouwen en exploiteren van innovatieve installaties voor de opwekking van duurzame energie.
- Opbouw van een lokale economie in win-win situaties met de omgeving.
- Bijdragen aan het herstel van biodiversiteit m.b.v. voedselvoorziening door Permacultuur.
- Dat wat we ervaren/leren delen met anderen m.b.v. educatie.
- Het water dat we gebruiken multifunctioneel en spaarzaam te benutten, waarna het weer schoon terug kan naar de Aarde.
- Kinderen kennis te laten maken met een leuke, gezellige, gezonde en natuurlijke omgeving.

2.3 Doelstellingen

Wij drukken onze waarden uit door:

1. Te zorgen voor onze Aarde en voor de mens. en alles wat om ons heen leeft.
2. Te wonen in een gezond en duurzaam huis in een voedende leefomgeving.
3. Leven van gezonde voeding.
4. Een leefomgeving te creëren waarin bewoners (en dieren) in elke levensfase deel uitmaken van de gemeenschap.
5. Zelfvoorziening te realiseren waar mogelijk (voeding, water, energie en bouwen).
6. Ontplooiing van persoonlijke kwaliteiten en talenten.
7. De voetafdruk van onze bewoners af te stemmen op wat de Aarde dragen kan.
8. Een vitale lokale economie op te zetten in gezonde relatie tot haar omgeving.
9. Actief op zoek te gaan naar win-win situaties in het bereiken/uitdragen van de doelstellingen.

2.4 Resultaten per doelstelling

2.4.1 Zorg voor onze Aarde en voor de mens en alles wat om ons heen leeft.

- Klimaatverandering tegengaan en klimaatbestendig leven.

De mens heeft het klimaat van onze planeet rigoureus veranderd. Een klimaatverandering van slecht 1 graad heeft al geleid tot een enorme toename van weerextremen, met als gevolg een toename van kosten en verlies aan levens.

Onze woningen worden klimaatadaptief, ontworpen om alle weersextremen te weerstaan. We streven er naar om meer CO₂ op te slaan in onze woningen dan nodig was om ze te bouwen. Daardoor bouwen we klimaatpositief.

- Zoveel mogelijk gebruiken van biologische hulpbronnen.

Hulpbronnen zijn in te delen in vijf groepen, namelijk hulpbronnen die:

- a. verdwijnen of degraderen als we ze niet gebruiken (bijv. oogst van fruit en groente op de juiste tijd).
- b. toenemen (bijv. knotbomen voor energieproductie, informatie die gedeeld wordt, talenten die ontplooiën)
- c. onveranderd blijven (bijv. stenen die je op verschillende tijden kunt gebruiken voor diverse functies)
- d. opraken (bijv. olie, biodiversiteit, zeevis)
- e. vervuilen of vernietigen (bijv. chemische middelen).

Wij maken vooral gebruik van a, b en c, doen zuinig aan met en zoeken vervanging voor d en vermijden zo veel mogelijk e.

- Gezond bodemleven bevorderen.

Permacultuur is een klimaatbestendige landbouwmethode die vooral het bodemleven bevordert door het vergroten van de humuslaag en het met rust laten van die laag zodat de samenwerking van wormen, schimmels en andere bodemleven de planten kunnen versterken en voeden. In dergelijke bodem zit veel water opgeslagen dat de planten in droge tijden kan bereiken.

2.4.2 Wonen in een gezond en duurzaam huis in een voedende leefomgeving.

- Biobased bouwen.

Onze woningen worden zoveel mogelijk gebouwd met organische materialen die hernieuwbaar zijn en zo weinig mogelijk embodied energy hebben (zoals zo weinig mogelijk getransporteerd zijn en zo weinig mogelijk bewerkt), denk aan leem uit de omgeving, kalkhennep, hout van bomen uit de omgeving en rondhout (dat nog niet gezaagd is) i.p.v. balken gebruiken, waar dat niet teveel extra werk oplevert. Kenmerken van onze woningen zijn de hoge isolatiewaarde, veel daglicht en het passief gebruik van zonne-energie in de juiste seizoenen.

- Huurwoningen.

Er worden 36 huurwoningen gebouwd in opdracht van het ecodorp. We kiezen voor huurwoningen, omdat dit het meest praktisch is in een ecodorp waar we graag ook een gemeenschap willen vormen. Huurwoningen geven ons de beste mogelijkheid om zelf te kiezen welke nieuwe bewoners we willen. De hoogte van de huur is onder meer afhankelijk van de grootte van de woning. We streven ernaar om de huur beneden de huursubsidiiegrens te houden.

- Ontwerp stedenbouwkundig plan.

Het stedenbouwkundig plan is klaar (zie afb. bij 7.2.3). Het is ontworpen in samenwerking met Huub van Laarhoven, die helende architectuur gebruikt om zo te zorgen voor een voedende leefomgeving. De principes die hij gebruikt, zijn ook gebruikt bij de ontwerpen van kathedralen, tempels en piramides. Dat resulteert in gebouwen die een helende, voedende werking hebben op de bewoners en bezoekers. Ons stedenbouwkundig plan zal hetzelfde effect hebben.

Naast Helende Architectuur passen we Permacultuur en Biomimicry toe. Deze drie ontwerpmethoden worden verder uitgelegd in paragraaf 7.4.

2.4.3 Leven van gezonde voeding

Gezonde voeding betekent voor ons biologisch en/of uit de buurt. We willen zoveel mogelijk zelf ons voedsel produceren, (zie 7.4.1).

2.4.4 Een leefomgeving waarin bewoners (en dieren) in elke levensfase deel uitmaken van de gemeenschap.

- Gezamenlijke ruimtes voor de ecodorp leden;
 - Keuken en voedsel opslag;
 - Eetruimte, die we ook kunnen gebruiken voor bijeenkomsten (dansen, films, enz.);
 - Een werkruimte voor werken aan delen van de woningen, voor timmerlieden, meubelmakers enz.;
 - Wasserette;
 - Natuurlijke zwembijver
 - Kantoorruimte
- Tijd met de leden

Eens per periode zullen we tijd met elkaar doorbrengen om elkaar beter te leren kennen en zo een voedende samenwerking/samenleving te stimuleren. Dit gebeurt in Sharings, Verbindingsdagen en Social Meetings.

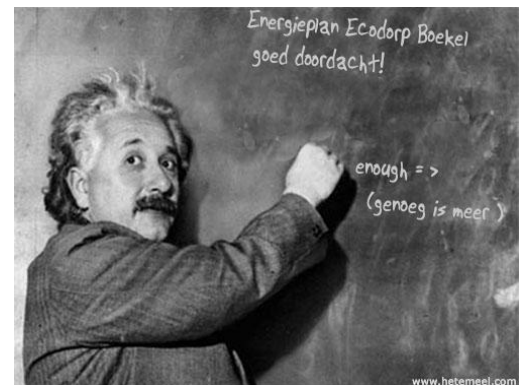
- Huisdieren.

In principe is ieder huisdier welkom. Het baasje is ervoor verantwoordelijk dat de overige leden geen last hebben van bijv. gedrag, geluid of uitwerpselen. We maken afspraken waar huisdieren vrij mogen rondlopen en waar niet.

2.4.5 Zelfvoorziening waar mogelijk

- Energie.

We streven voorlopig naar 100% eigen energievoorziening voor stroom en verwarming/koeling van onze woningen, waarbij behoefte en aanbod in balans zijn. Uiteindelijk willen we energieproducent worden. Het oorspronkelijke energieplan is ontworpen in een samenwerking tussen ecodorpers en Linda van de Kruijs, een vierdejaars stagiaire van de TU/e, voor de master Sustainable Energy Technology.

We zijn op zoek naar een Energie Service Company (ESCo). Wij zijn een pilotproject voor MVO Nederland en Nederland Circulair om een circulaire energiekabel te testen die volgens Alliander: 'de norm voor alle toekomstige stroomkabels wordt'. Ook ons verwarmingssysteem zal circulaire buizen bevatten. In het project participeren Prysmian, Alliander, Enexis, RVO.nl, Thermaflex en wij.

Opwekken:

- energie moet lokaal op te wekken zijn; zoals met zonnepanelen en zonnecollectoren.
- energiebronnen moeten hernieuwbaar zijn; zoals zonne-energie en [knotbomen](#).
- energieopwekking en -opslag moeten lowtech waar mogelijk en hightech waar efficiënter
- We willen geen gebruik maken van houtgestookte kachels en fornuizen om de uitstoot van co2 en fijnstof te beperken.

Opslaan:

-energie dat we niet direct gebruiken wordt in de vorm van warmte opgeslagen in een basaltaccu. De CESAR basaltaccu maakt gebruik van gestolde lava, het meest voorkomende gesteente ter wereld. Om ruimte te besparen wordt het basalt aangevuld met magnetiet uit Noorwegen. Magnetiet kan nog net iets meer warmte opslaan, waardoor de basaltaccu iets kleiner kan. In Ecodorp Boekel is dat belangrijk omdat het buurthuis er omheen gebouwd moet worden.

-Om de basaltaccu te kunnen laten functioneren zijn er wat pompen nodig en een beetje regeltechniek om de pompen op tijd aan en uit te zetten en natuurlijk een centrale boiler en drie kleinere boilers per cirkel van huizen.

-De 650 zonnepanelen die nodig zijn om de basaltaccu op te warmen tot 450 graden Celsius, worden waarschijnlijk Cradle2Cradle en zijn bestand tegen extreme hagelbuien.

Verbruik:

- liefst energieloze alternatieven; bijv. dikke muren die de warmte en koelte vasthouden en andere passieve gebouweigenschappen, een voorraadkast i.p.v. een koelkast en een hooikist om eten te laten garen, natuurlijke ventilatie

- zo zuinig mogelijke apparaten of alternatieven; zoals een gezamenlijke wasserette en vriesruimte, hoog-efficiënte apparaten, ventilatoren i.p.v. airco, led lampjes en innovatieve straatlantaarns met bewegingsdetector

- slim ontwerp van woningen; zoals de douche, keuken en boiler dichtbij elkaar

- opletten met gedrag; zoals apparaten niet aan laten staan bij afwezigheid, toepassen van stand-by killers e.d.

- Water; een ecologische waterketen.

De basisprincipes van ons waterbeheer zijn:

- Gebruik drinkwater om te drinken
- Houd water zo lang mogelijk op het terrein
- Hergebruik water zo vaak mogelijk
- Filter water op ecologische wijze
- Gebruik de voedingsstoffen in grijs- en zwartwater voor het kweken van planten
- Creëer speelelementen met water
- Maak een zwembijver

2.4.6 Ontplooiing van persoonlijke kwaliteiten en talenten

- Persoonlijke afspraken met leden.

Als iemand lid wordt, kunnen we samen in gesprek gaan om te onderzoeken waar het nieuwe lid goed in is, wat hij/zij leuk vindt en wat er in het ecodorp nodig is. Hier kunnen we samen afspraken over maken.

- Holarchie: Het Nieuwe Organiseren

De meeste ecodorpen gebruiken sociocratie om tot besluitvorming te komen. Sociocratie komt uit Nederland en werd bekend in de zeventiger jaren. Een nieuwe vorm van organisatiestructuur is Holarchie. Deze past beter bij onze cultuur van meegaan met de stroom.

Holarchie is gebaseerd op holacratie, dat van oorsprong een Amerikaans concept is. Holarchie is omgezet naar Europese maatstaven en laat iets meer ruimte voor dialoog.

Hier vind je meer info over holacratie <http://www.nieuworganiseren.nu/wiki/holacratie> Wij worden begeleid bij het werken met holarchie tot we de techniek goed genoeg kennen. Zie: <http://hno.nu/>

2.4.7 Afstemmen van de voetafdruk van onze bewoners, tot wat de Aarde dragen kan

- Bewust omgaan met de ecologische voetafdruk van ons voedsel.

Vlees eten zorgt voor een grote voetafdruk. Een kilo vlees vraagt ongeveer 10 kilo granen, dat mensen ook zouden kunnen eten. Minder vlees eten betekent dan ook minder verspilling van energie en voedsel. In de gezamenlijke ruimtes wordt doorgaans geen vlees genuttigd om onze ecologische voetafdruk te beperken. In sommige feest situaties kan het zijn dat biologisch vlees aangeboden wordt. We vinden het belangrijk om elkaar te respecteren in de keuzes die iedereen maakt, dus ook wat een (aspirant) lid eet.

- Vers & Nederlands

Groenten en fruit van het seizoen vragen weinig energie, opslagruimte en verpakking. De voetafdruk van tomaten uit de warme kas in de winter is bijna zeven keer groter dan die van tomaten van de grond. Kijk maar eens op de [Groente en Fruitkalender van Nederland](#). Echte chef-koks doen dat ook. Want seizoensproducten zijn nu eenmaal veel lekkerder.

- Bewuste levensstijl en afvalproductie

Als je iets koopt, koop je meestal afval. In de vorm van de verpakking die je degradeert tot afval als je thuis komt. En vaak degradeer je het product na gebruik ook tot afval. Kortom, je produceert afval en dat willen we voorkomen en beperken. We zullen als mensheid moeten proberen om zoveel mogelijk te denken in kringlopen; wat gebeurt er met alles wat ik heb en koop, als ik het niet meer nodig heb? We willen daarom als ecodorp een voorbeeld geven. We vinden het wel belangrijk dat je als individu vrij bent in je keuzes.

- Transport.

Ons ecodorp wordt autovrij, in die zin dat auto's buiten het ecodorp geparkeerd worden en niet naast de woningen. Voor ons transport kiezen we liefst voor hernieuwbare brandstoffen/elektriciteit en zoveel mogelijk gezamenlijk gebruik.

2.4.8 Een vitale lokale economie in gezonde relatie tot haar omgeving

- Hergebruik van materialen.

Door veel op sites als Marktplaats.nl te kopen en te verkopen verbruik je minder nieuwe grondstoffen.

- Diensten en goederen uitwisselen.

We communiceren welke middelen en inzet we nodig hebben en wat we te bieden hebben, om zo tot een ruil/schenking over te kunnen gaan. We communiceren zo min mogelijk in geld bedragen, zodat we uitwisselingen van diensten en goederen bevorderen zonder hiervoor te hoeven betalen (zoals bij www.durftevragen.nl). Dit staat ook bekend als Crowdsourcing.

2.4.9 Actief op zoek gaan naar win-win situaties in het bereiken/uitdragen van de doelstellingen.

- Samenwerking met vele mooie partners in de buurt.

Leven in verbinding betekent vooral ook in verbinding met onze omgeving en dus ook met verwante organisaties ([D'n Eik](#), [de Weyst](#), Waterschap Aa en Maas, BiomimicryNL, [regiogeld Brabant](#)) en verder weg [Provincie Noord Brabant](#), Biobased Delta, Platform31, Ministerie van Infrastructuur en Milieu. Hierbij is het uitgangspunt dat beide partijen erbij winnen.

- Publiciteit.

Publiciteit helpt ons in het bereiken/uitdragen van onze missie, dus we zullen publiciteit met open armen ontvangen en ondersteunen. Publiciteit heeft ons vanaf het ontstaan van Ecodorp Brabant (2008) al veel mooie contacten en kansen opgeleverd. We zijn regelmatig op de televisie geweest bij uiteenlopende omroepen.

- Educatie.

Alles wat we leren en ontdekken delen we openlijk op zoveel mogelijk manieren, omdat dit ons helpt in het bereiken/uitdragen van onze doelstellingen.

Bij de bouw van het experimentele, duurzame gebouw op De Kleine Aarde, hebben onze initiatiefnemers workshops gegeven en daarvan uitgebreide verslagen gemaakt.

3. Ondernemingen

We willen graag een platform zijn waarin ondernemende/initiatiefrijke (aspirant) leden de mogelijkheid krijgen om hun passie/levensmissie te verwezenlijken en hun talenten te ontplooien.

Tevens is er een hele praktische reden om ecodorp-ondernemingen op te starten, namelijk om de huur te verlagen en/of de lening af te lossen. De financiële bijdrage die de leden leveren in de vorm huur, is namelijk gebaseerd op de kosten die het ecodorp heeft, zoals rente en aflossing. Dat bedrag kan verlaagd worden als er meer inkomsten zijn vanuit de ondernemingen (of evt. meer schenkingen). Hoe beter de ondernemingen functioneren, hoe lager de huur kan zijn of hoe eerder de schulden van het ecodorp zijn terugbetaald.

Er zullen 2 typen ondernemingen in Ecodorp Boekel zijn;

- Een eigen onderneming is een onderneming waarbij een (aspirant) lid zelf de winst of het verlies draagt. De ondernemer moet zelf regelingen treffen voor bijv. het betalen van hulp, belastingen, pensioen, enz. zie 3.3
- Een ecodorp onderneming is een onderneming waarbij de winst en het verlies door de coöperatie gedragen worden.

Er worden afspraken gemaakt over hoe lang een ecodorp-onderneming op verlies mag draaien. Er wordt zoveel mogelijk gezorgd voor de ecodorp-onderneming en de ondernemer bijv.:

- Afspraken met de belasting worden voor het hele ecodorp, inclusief de onderneming, gemaakt.
- De ondernemer kan gemakkelijk bij andere ecodorpers hulp invoeren bij drukte of inval bij afwezigheid. Iedereen wil tenslotte dat de onderneming succesvol is. Het betekent ook dat meerdere ecodorpers getraind moeten worden om in te kunnen vallen bij de ondernemingen.
- De middelen die nodig zijn worden door de coöperatie geleverd.

Het betekent ook dat nieuwe ecodorp-ondernemingen gedragen moeten worden door iedereen. Een aantal ideeën voor ondernemingen zijn, een boomhuttenhotel, een restaurant, een ecowinkel en een educatiecentrum. Het boomhuttenhotel zal waarschijnlijk als eerste van start gaan.

3.1 Boomhuttenhotel

Deze onderneming levert een hele diverse output (publiciteit, nieuwe partners, inkomen, een verrijking van de omgeving, een plek voor potentiële bewoners om ons te leren kennen) voor ons op en er is weinig input voor nodig. Het is een leuk project om mee te beginnen. Maar we willen veel meer duurzame initiatieven ondersteunen. Hieronder het voorlopig ontwerp.

3.2 Nieuwe ondernemingen

Als iemand als (aspirant) lid graag een onderneming of initiatief wil ontplooiën binnen ons ecodorp, proberen we dat zo goed mogelijk te ondersteunen.

Volgens ons zijn de volgende dingen belangrijk bij een ecodorp-onderneming/initiatief:

1. Passie; het is belangrijk dat een onderneming vanuit passie/je levensmissie ontstaat. Omdat we uit ervaring weten dat dit een onuitputtelijke, voedende bron is.
2. Win-win situaties; het creëren van win-win situaties. Alle betrokken partijen winnen iets met de onderneming/het initiatief.
3. Duurzaamheid/ecologie; We helpen om de balans op de Aarde te herstellen door zorg voor de Aarde en de mensen. De onderneming zou dus iets moeten toevoegen op het gebied van duurzaamheid, herstel van biodiversiteit, sociale cohesie, en daarin een voorbeeld zijn, zodat het niet beperkt blijft tot het lokale.
4. Samenwerken met gerelateerde ondernemingen/mensen in de buurt.

3.3 Een eigen onderneming starten of voortzetten binnen het ecodorp

Een eigen onderneming starten of voortzetten binnen het ecodorp is alleen mogelijk na goedkeuring door een ALV. Ook als dat bedrijf alleen binnen de eigen woning zijn activiteiten heeft. Daarbij zijn de volgende criteria van belang;

Het bedrijf moet de ecologische waarden van het ecodorp onderschrijven en toepassen.

Overlast door de bedrijfsvoering moet tot een minimum beperkt worden en bespreekbaar blijven.

Voor bezoekers op ons gezamenlijke terrein gelden ook de algemene gedragsregels.

4. Wie zijn we

4.1 De initiatiefnemers stellen zich voor...

Ad Vlems (1964) heeft lange tijd als systeembeheerder (ICT) gewerkt voor ideële organisaties. Door het ontstaan van ecodorp Brabant is duidelijk geworden dat hij pas echt tot zijn recht komt in de PR. Hij kan zeer enthousiasmerend vertellen, werkt met veel plezier aan onze website en vindt het heerlijk om nieuwe leden en organisaties te leren kennen. Op De Kleine Aarde ondervond hij dat hij geen pauze hoeft te nemen tijdens rondleiden, omdat hij dit zo leuk vindt.

Verder is hij heel creatief in het vinden van oplossingen. Een voorbeeld hiervan is het virtueel symposium; we wilden graag delen wat we geleerd hebben van ons bouwproject op De Kleine Aarde met een symposium. Er waren goede redenen om het symposium voor het einde van de bouw te houden, maar er waren ook goede redenen om het te houden na afloop van de bouw. Hij kwam op het idee om er een virtueel symposium van te maken, een website vol met interessante interviews en artikelen. De voordelen;

- we kunnen veel meer bezoekers bereiken;
- wij hebben veel meer sprekers kunnen spreken door verschillende interviews te houden;
- we hebben veel kennis kunnen vergaren door het houden van de interviews en het leggen van contacten.

Monique Vissers (1974) werkt bij [Fontys hogescholen](#) en zij heeft daar meerdere functies vervuld; webdesigner, ict projectleider, helpdesk medewerker en momenteel werkt ze als accountmanager.

Door het ontstaan van het ecodorp heeft ze ontdekt dat ze graag en goed kan zorgen voor de verbinding en samenwerking in een groep. Ad en Monique gaan al 20 jaar ondersteunend met elkaar om en hebben een zoon Luuk

Andere ecodorpers stellen zich op onze website voor.

4.2 Onze cultuur

Onze cultuur steunt op de drie pijlers Zelfreflectie, Meedoen en Vertrouwen.

4.2.1 Zelfreflectie

Als je iets lastig vindt aan een ander, onderzoek je bij jezelf wat je hiervan over jezelf kunt leren.

4.2.2 Meedoen

Samen verdelen we het werk en de inzet eerlijk. We monitoren welke middelen/tijd we inbrengen om ervoor te zorgen dat het eerlijk verdeeld blijft.

4.2.3 Vertrouwen

Onze samenwerking is op basis van vertrouwen. We informeren elkaar, maar de persoon die een initiatief neemt mag zelf beslissen hoe hij/zij het aanpakt.

We ondersteunen deze samenwerkingsgerichte cultuur door regelmatig Sharings en Verbindingsmomenten te organiseren, waarin we tijd met elkaar doorbrengen en onze gevoelens en gedachten delen. Deze bijeenkomsten worden begeleid door (aspirant-)leden die zich hierin verdiept hebben. Het belangrijkste doel is om elkaar beter te leren kennen om beter met elkaar om te kunnen gaan.

4.3 Onze omgangsvormen

In Ecodorp Boekel...

– **kijk ik eerlijk naar mezelf** (*zelfreflectie, vertrouwen*)

waardoor ik werk aan mijn persoonlijke ontwikkeling. Als ik emotioneel geraakt word, neem ik de tijd om te onderzoeken waarom dit mij zoveel doet, wat ik ervan te leren heb en wat ik vervolgens wil bespreken.

– **deel ik zodat ik kan verbinden** (*meedoen, vertrouwen*)

Door te vertellen als ik eraan toe ben, wat er in mij leeft, verbind ik mij met de ander.

– **vertrouw ik op ieders goede intentie** (*vertrouwen*)

Ik ben er voor mezelf en voor de ander met de bedoeling om ons samen verder te helpen. Ik weet dat de ander deze bedoeling ook heeft.

– **werk ik mee aan de onderlinge verbinding** (*meedoen*)

Dit doe ik door het gesprek aan te gaan en open en aandachtig naar de ander te luisteren. Ik probeer hierbij los te komen van eventuele oordelen. Ik ga met zorg met mezelf en de ander om.

– **draag ik bij aan het geheel** (*meedoen, zelfreflectie*)

Ik doe mijn best om mijn kwaliteiten, binnen mijn mogelijkheden, effectief in te zetten om zo positief bij te dragen aan ons project. Ik doe dit vanuit intrinsieke motivatie, waar ik zelf zorg voor draag.

– **vraag ik om hulp als ik er zelf niet uit kom** (*zelfreflectie, vertrouwen*)

Ik ga zelf na bij wie ik het beste aan kan kloppen en weet dat ik terecht kan bij cirkel verbinding en het stappenplan, dat erop gericht is om de verbinding te herstellen.

– **maak ik samen met de anderen voorstellen en beslissingen** (*meedoen, vertrouwen*)

Ik doe dit holarchisch vanuit mijn cirkels en rollen.

– **ben ik een inspirerend voorbeeld voor duurzaam leven in verbinding** (*meedoen*)

Dit draag ik uit op mijn eigen manier.

4.4 Gemeenschapsvorming

Gemeenschapsvorming heeft een belangrijke rol in ons project. Ieder heeft zijn eigen huis terwijl we ook veel samen doen. Het is belangrijk om ervoor te zorgen dat de onderlinge interactie positief en soepel verloopt en om dit te bevorderen wordt het een en ander georganiseerd.

- Regelmatig organiseren we een verbindingdag. Doel van deze dagen is om de onderlinge verbinding te versterken, en waar nodig te herstellen. Op de verbindingdag verwachten we dat iedere ecodorper aanwezig is en meedoet. Je wordt uitgenodigd om je open te stellen en te laten

zien wie je bent, wat je denkt en voelt. Veiligheid is een belangrijk aspect van de verbindingdagen, want alleen als je je veilig voelt kun je je openen.

- Regelmatig is er een sharing waarin ieder kan vertellen wat hem of haar bezighoudt en kunnen zorgen gedeeld worden.
- Op bouw- en meewerkdagen wordt er 's ochtends eerst samen koffie of thee gedronken, de dagtaken verdeeld en wordt er een rondje gedaan om te delen hoe je in je vel zit. 's Middags wordt er samen geluncht. Aan het einde van de dag is er een afsluitronde waarin ieder kan vertellen over hoe de dag was.
- Af en toe hebben we een Social Meeting, waar we ook nieuwe geïnteresseerden ontmoeten.
- Ook voor de kinderen besteden we aandacht aan verbinding.
- Soms organiseert een ecodorp een sociale activiteit of een film-/spelletjesavond, geheel vrijblijvend voor wie dat wil.

5. Onze geschiedenis

Het begon allemaal in 2008, toen de zoon van Ad en Monique 1 jaar oud was. Ze wilden hem een betere toekomst geven, dus wilden ze duurzamer leven; hun eigen energie opwekken, eigen voedsel verbouwen en hun eigen woning zo duurzaam mogelijk bouwen. Ze maakten een website over hun dromen en wensen en 100 mensen reageerden binnen 3 maanden. Het eerste jaar hebben ze veel gelezen, cursussen gevolgd en ecodorpen en andere duurzame projecten bezocht.

5.1 De Kleine Aarde

Toen ze er aan toe waren om het geleerde uit te proberen, bood de directeur van voormalige *De Kleine Aarde* hun een stuk grond aan op het terrein in Boxtel. Daar hebben ze in 2,5 jaar een experimenteel, duurzaam gebouw gebouwd, samen met 300 vrijwilligers en ecodorpers. Allerlei duurzame technieken en materialen konden ze daar uitproberen. Een TNO-expert op het gebied van Biobased Bouwen heeft eraan meegewerkt en zei daarna: 'Wat Ecodorp Brabant doet, zou wel eens cruciaal kunnen zijn voor de bouwsector'.

Tijdens dit project hebben ze in kranten, magazines, websites en nieuwsbrieven gestaan, is er een korte documentaire over hun gemaakt en zijn ze met interviews op regionale TV geweest. Ze hebben het bouwproject afgesloten met een virtueel symposium over Duurzaam Bouwen en Samenwerken.

5.2 De mogelijke locaties in ons korte verleden

Ad en Monique zijn nooit op zoek gegaan naar een locatie, want ze wilden dat de gemeente ook op zoek naar hun was (wordt uitgelegd bij onze manier van aanpakken, volgende paragraaf). Vier gemeenten kwamen in de deze jaren op hun pad. Deze ecodorp-initiatieven zijn gestopt om twee redenen; de belangen van de gemeente en het ecodorp lagen te ver uit elkaar of er waren te weinig ondernemende ecodorpers om het project te trekken.

5.3 Boekel

Tijdens een conferentie over coöperaties vroeg de gespreksleider waar Ecodorp Brabant gevestigd was en toen ze vertelden dat ze nog geen locatie hadden, bleek dat de burgemeester van Boekel vlak voor

hen zat en een stuk bouwgrond ter beschikking had. De gemeente Boekel is vooruitstrevend. Haar hele beleid wordt getoetst aan de vraag: wat heeft de burger hier aan? Vanuit dat principe was Boekel de eerste Nederlandse gemeente met kangoeroewoningen, geen welstandscommissie, balievergunning en glasvezeldekking voor dorp en buitengebied. Ecodorp Boekel past in dat beeld.

5.4 Onze aanpak: met de stroom meegaan

Het 'met de stroom meegaan' is een methode die heel succesvol is gebleken. Bij de allereerste dorpsbijeenkomst legden Ad en Monique uit dat ze de ontwikkeling van het ecodorp zagen als een boot op een snelstromende rivier en dat ze met de stroom mee willen gaan. "Met een probleem gaan we om als een rots in de rivier. Door de snellere stroming in het midden te vinden, stromen we langs de rots af. In de praktijk betekent dit dat we datgene doen dat bij het doel past (zoals het bouwen van een duurzaam gebouw op De Kleine Aarde) en goed opletten als iemand die enthousiast is over ons, ons een advies geeft." Dat heeft ze in de laatste jaren ontzettend veel opgeleverd aan netwerk, leermomenten, belangrijke informatie en interessante locaties. Deze manier van denken en doen wordt verder uitgelegd in de TEDx die Ad heeft gegeven in sept 2013. <https://www.youtube.com/watch?v=egc97dNXH-Q>.

5.5 Achtergrondinformatie

5.5.1 Gemeente Boekel

In de begin jaren hebben Ad en Monique met 4 andere gemeenten gesproken. Er is veel vertrouwen ontstaan in gemeente Boekel omdat:

- hun cultuur, net als die van ons, gebaseerd is op vertrouwen, waardoor ze snel en effectief zijn (zij hebben een flitsvergunning procedure bedacht waardoor bouwvergunningen veel sneller goedgekeurd kunnen worden).
- de gemeente bewust klein is gebleven, waardoor er veel verbondenheid en betrokkenheid is;
- ze er zijn voor ons (burgers) en brengen dit ook echt in de praktijk.
- verder merken we, nu we in Boekel wonen, dat de bewoners erg ondernemend zijn, elkaar onderling goed kennen (veel sociale cohesie) en open zijn naar nieuwe mensen.

5.5.2 Contact gemeente

We hebben een overeenkomst gesloten met de gemeente zoals beschreven in par. 7.2.2

Ad en Monique zijn medio 2013 verhuisd naar Boekel en hebben tijdelijk in een boerderij van de gemeente Boekel gewoond. Vanaf 31 maart 2016 wonen zij in het Ecodorp.

Ad is actief lid van Coöperatie Boekel Energie om de gemeente te helpen bij het realiseren van haar duurzaamheidsagenda.

5.5.3 Het gebied

Groene Ladder

Het gebied waar we willen gaan bouwen, valt binnen het plangebied van de Groene Ladder, een strook bossen die loopt van Boekel naar Gemert. De Groene Ladder maakt onderdeel uit van

de Ecologische Hoofdstructuur en is daarmee belangrijk vanwege de natuurwaarde. Ook kan deze boszone gebruikt worden voor recreatieve doeleinden. De gemeente Boekel wil dit bevorderen en is daarom blij met het ecotoerisme dat wij als Ecodorp Boekel ook willen.

Peelrandbreuk

Het bouwterrein ligt circa 0,5 kilometer van de Peelrandbreuk. Het voedselbos staat op ongeveer 17m boven NAP. Het bouwterrein zelf ligt op 16m. Aan de zuidkant wordt het begrensd door de Zandhoeksche Loop, een bijzondere stroom omdat het roestkleurig water bevat. Dat komt door het Wijst-fenomeen. Water en de bodem er omheen bevatten veel ijzer, nikkel, sulfaat en fosfaat. Het is voedsel- en kalkarm en erg schoon. Bij verschillende partijen in Boekel leeft de wens om de Zandhoeksche Loop te versterken en de Landmeersche Loop die een kilometer verderop loopt, natuurvriendelijker te maken. Wij zouden daar graag aan mee willen werken.

Voedseltuin

Het vierkant stuk land aan de noordoostkant werd, in de jaren voordat wij het in gebruik namen, door een werkgroep van Natuur Stichting D'n Eijk, die er voornamelijk een hoge biodiversiteit van pioniergewassen heeft gezaaid. De grond is erg arm, al jaren onbespoten en daardoor een uitstekende uitdaging om te verrijken en te gebruiken als voedseltuin/bos.

6. Werkwijze

6.1 Organisatiestructuur

Omdat vertrouwen ons uitgangspunt is, zijn er minimale regels nodig.

Rechtspersonen constructie

Ecodorp Boekel heeft zijn rechtspersonen constructie aangepast aan deze tijd. Ecodorp Boekel was een coöperatie die opgezet was uit ideële overweging, samen doen en werken. Het Nederlandse rechtssysteem ziet helaas een coöperatie als een b.v. Dit komt niet overeen met de doelstelling van ons ecodorp en daarom is er verder gezocht. Nu hebben we de 'vastgoed vereniging Ecodorp Boekel' (VaVer), die eigenaar is van de grond en de gebouwen, en de 'bewonersvereniging Ecodorp Boekel' (BeVer) waarvan alle ecodorpers lid zijn. De BeVer verhuurt en beheert ook de woningen.

Mietshäuser Syndikat

We zijn in contact gebracht met het [Mietshäuser Syndikat](#) en [VrijCoop](#). Samen met VrijCoop wil Ecodorp Boekel het mooie van het Mietshäuser Syndikat naar Nederland brengen.

In Duitsland is al in 1992 een concept bedacht waarmee betaalbaar wonen voor woongemeenschappen realistisch haalbaar wordt; het Mietshäuser Syndikat (een vereniging van woongemeenschappen). Woongemeenschappen die al langer bestaan, financieren de nieuwe woongemeenschappen die het geld goed kunnen gebruiken.

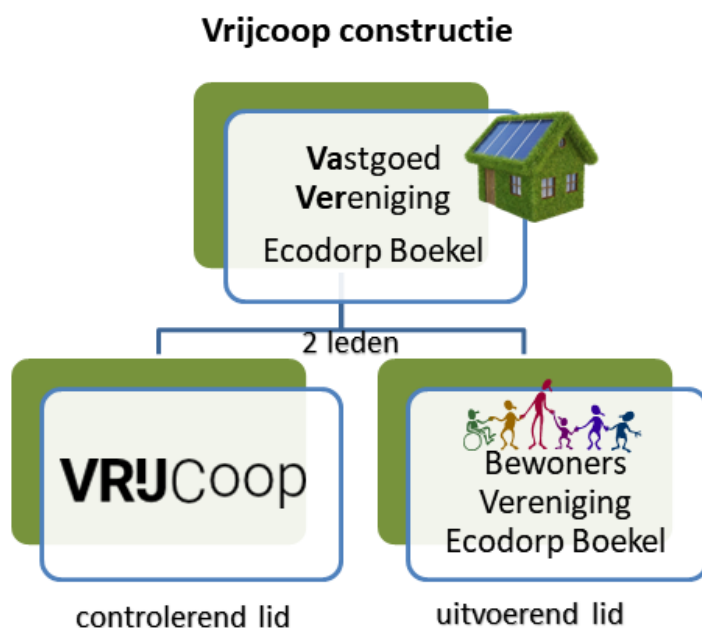
VrijCoop

VrijCoop is een Nederlandse zusterorganisatie van het Mietshäuser Syndikat. Doordat er grote verschillen zijn in de wet- en regelgeving tussen Duitsland en Nederland is het moeilijk om als Nederlands initiatief een project te worden van het Mietshäuser Syndikat. Dat is de rol die VrijCoop vervult.

Hoe gaat dit in z'n werk?

Ecodorp Boekel is het eerste VrijCoop project en heeft hiervoor twee rechtspersonen opgezet;

- de VaVer, die eigenaar van het vastgoed en de grond wordt.
- en de BeVer, waarin alle leden zitten. De BeVer verhuurt en beheert ook de woningen.

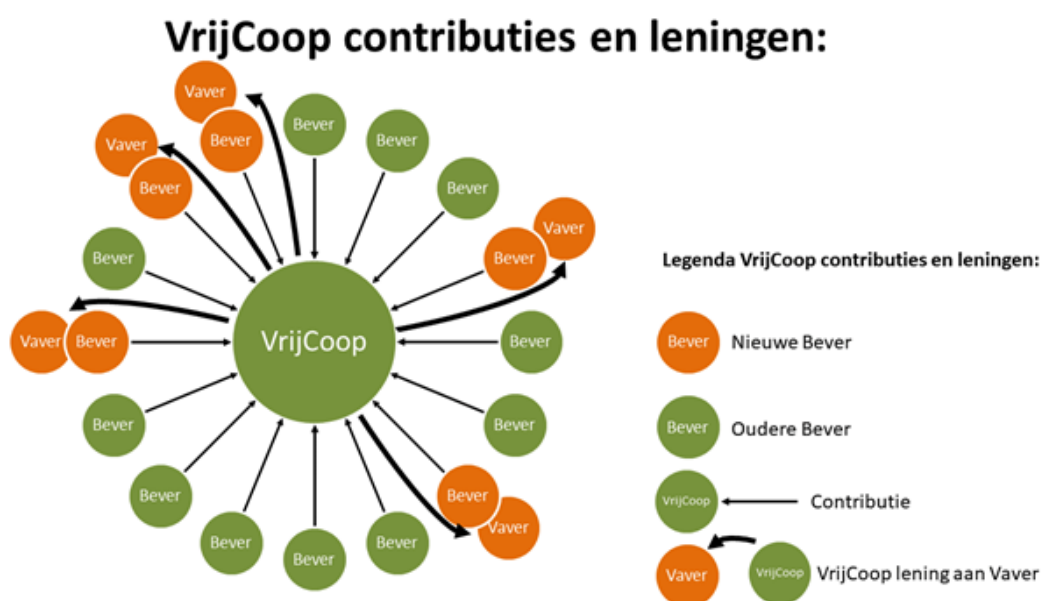

Afbeelding: de constructie van de rechtspersonen

De VaVer bestaat uit twee leden, VrijCoop en de BeVer. VrijCoop heeft als doel, ervoor te zorgen dat de grond en woningen altijd betaalbare huurwoningen blijven en nooit commercieel verkocht worden. De VaVer krijgt de huur binnen van de BeVer. De eerste jaren wordt dat vooral besteed aan het terugbetalen van rente en aflossing.

VrijCoop

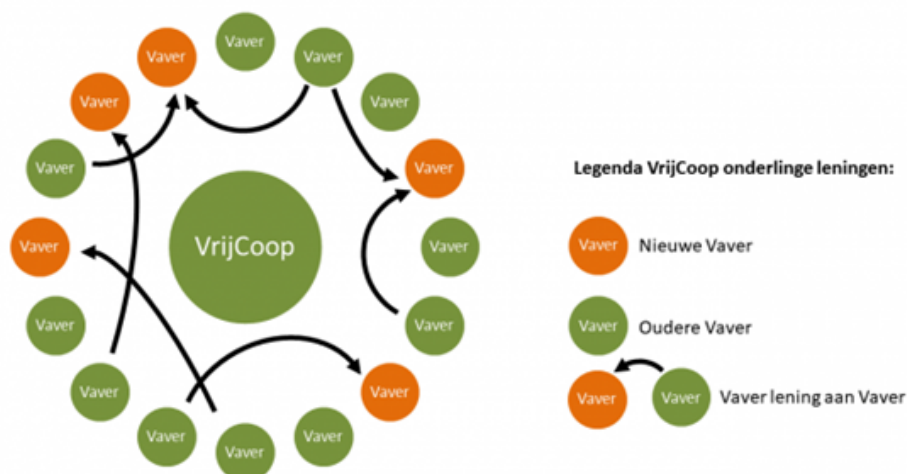
VrijCoop vraagt een solidariteits-contributie van al haar leden. VrijCoop zal dit zelf dan weer investeren in projecten; d.w.z. projecten van hun eigen leden. Zie hiervoor onderstaande afbeelding

Afbeelding: solidariteits-contributie en bijdrage VrijCoop

Daarnaast is er de mogelijkheid voor leden van VrijCoop om ook direct te investeren in VrijCoop projecten. Hoe groter en langer de leden van VrijCoop bestaan hoe groter de mogelijkheden zijn om een investering te doen.

VrijCoop: oudere Vavers financieren nieuwe Vavers:

Afbeelding: leningen tussen leden

Na een aantal jaren van leningen aflossen blijft er uiteindelijk huur over. Elk project van VrijCoop heeft statutair de verantwoordelijkheid op zich genomen om het overschot van de huur uit te lenen aan nieuwe woongemeenschappen die lid en project worden van VrijCoop.

VrijCoop wil op deze manier vele Nederlandse ecodorpen, Tiny House-groepen en andere duurzame woongemeenschappen verenigen en ondersteunen. Ecodorp Boekel werkt daaraan mee door actief te participeren in VrijCoop.

Coöperatie Ecodorp Boekel B.A.

Alle ecodorp leden worden lid van de coöperatie. De leden van de coöperatie zijn statutair Beperkt Aansprakelijk in het geval van faillissement.

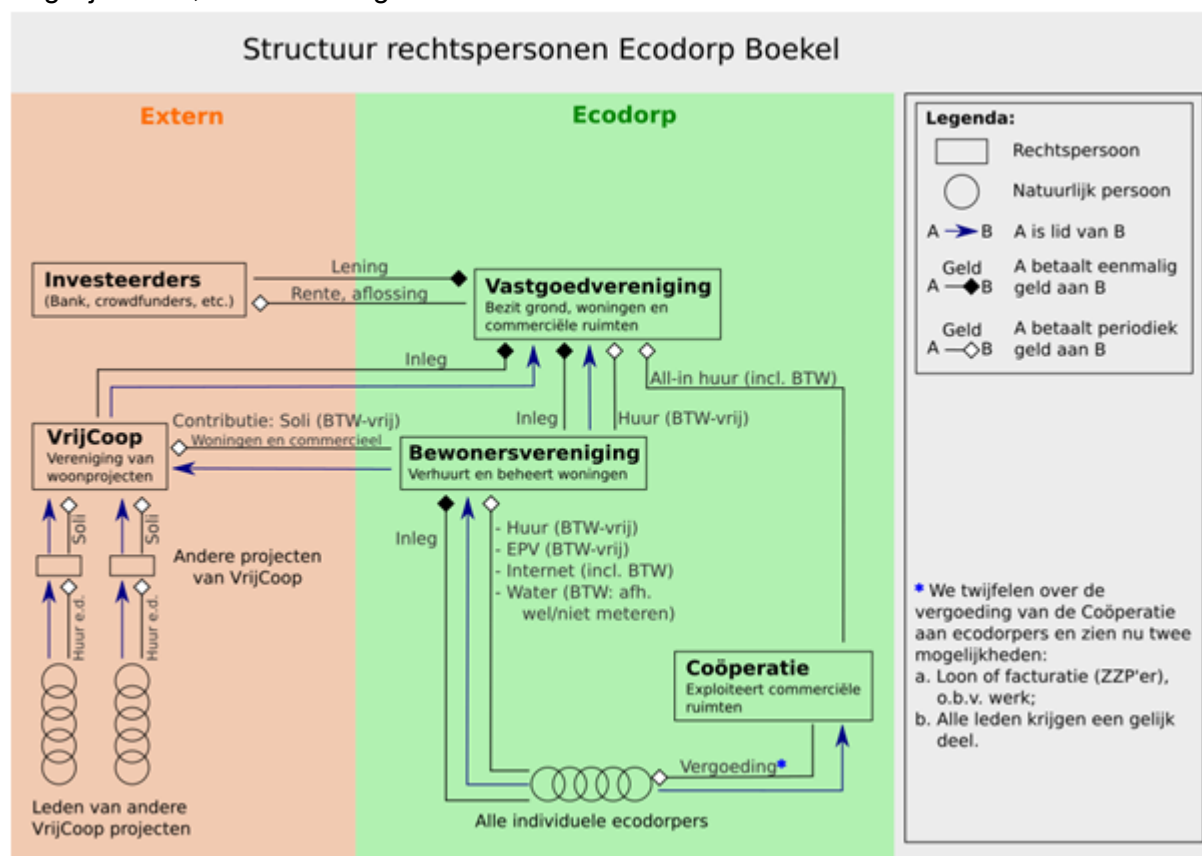
In die statuten is geregeld dat de aansprakelijkheid is beperkt tot 1000 (duizend) euro per lid van de coöperatie. Dat betekent dat als de coöperatie failliet mocht gaan, er door schuldeisers nog tot maximaal 1000 euro per lid kan worden opgeëist. Dat is los van de inleg op basis van het ledencontract die bij faillissement mogelijk ook niet terug kan worden betaald. Ook is het zo dat eventuele schulden die de coöperatie nog bij je heeft op het moment van faillissement niet met deze aansprakelijkheid verrekenend mogen worden. De verrekening van de schuld vindt plaats samen met die van andere schuldeisers. Bij de berekening van het aandeel wordt gekeken naar de duur van je lidmaatschap in de afgelopen 24 maanden. Dat geldt dus ook als je minder dan 2 jaar voor het faillissement uit de coöperatie stapt. Die bepaling is zo, om te voorkomen dat mensen bij naderend faillissement hun lidmaatschap opzeggen om de verantwoordelijkheid te ontlopen.

Achtergrond

We hebben besloten om een coöperatie met Beperkte Aansprakelijkheid te worden om naar buiten toe ons vertrouwen in het project uit te drukken.

De coöperatie houdt zich het recht voor om bovenstaande bepalingen aan te passen volgend op een besluit daartoe door een Algemene Leden Vergadering.

De coöperatie betaalt ook huur aan de Vastgoed Vereniging. Mocht er ooit winst gedraaid worden dan beslissen de ecodorp leden wat er met de winst wordt gedaan. Op het moment zien we hiervoor twee mogelijkheden, zie afbeelding hieronder:

Indien gewenst kunnen bij info@ecodorpboekel.nl onze statuten worden opgevraagd en aanvullende vragen worden gesteld.

De Duitse GLS bank (Gemeinschaftsbank für Leihen und Schenken)

De Duitse GLS Bank heeft nu al 90 woongemeenschappen gefinancierd, waarvan eentje in Nederland. Ecodorp Boekel wordt waarschijnlijk de tweede. De GLS Bank heeft al een aanbod gestuurd waaruit blijkt dat ze ons graag willen financieren.